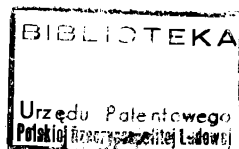

27 maja 1925 r.

URZĄD PATENTOWY

DOI 713/12

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

No 1486.

Kl. 29 b3.

Benno Borzykowski,
Cleveland, Ohio (St. Zj. Am.).

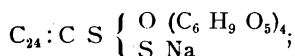
Sposób wyrobu włókien ze świeżej nieczyszczonej wiskozy.

Zgłoszono: 11 września 1920 r.

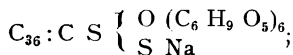
Udzielono: 30 stycznia 1925 r.

Pierwszeństwo: 29 maja 1917 r. (St. Zj. Am.).

Podług literatury fachowej i patentowej do wyrobu sztucznych włókien potrzebny jest roztwór takiej wiskozy, która przez dłuższe przechowanie, ogrzewanie albo t. p. osiągnęła określony stopień dojrzałości, względnie przeszła w ksantogenat

względnie

albo też surową wiskozę przeprowadza się w tak zwaną czyszczoną wiskozę. Trudności, następujące się przy dojrzewaniu względnie oczyszczaniu i dalszem obrabianiu w ten sposób poprzednio traktowanej wiskozy, są dostatecznie znane z praktyki każdemu fachowcowi, jak również wiadome jest, jak nierównomierne rezultaty w osta-

tecznym fabrykacie wynikają przy tym sposobie. Przedmiot niniejszego wynalazku polega na sposobie przemiany świeżej i nieoczyszczonej wiskozy bezpośrednio na sztuczne włókna w sposób prosty i tani i polega na spostrzeżeniu, że nawet zupełnie świeża wiskoza, a zatem natychmiast po rozpuszczeniu i przefiltrowaniu, może być przemieniona w doskonały wodzian błonnikowy albo w związki ksantagenowe, przy zastosowaniu do pierwszego produktu możliwie rozcieńczonego kwasu, a do drugiego możliwie wysyconych solą kąpieli i w obu wypadkach przy możliwie dużej przestrzeni ścinania.

Dotychczas przyjmowano, że można tylko wiskozę oczyszczoną strącić słabym kwasem, a że surowa wiskoza nie może być strącona np. nadmiarem kwasu octowego lub też, że potrzebna jest do wytwa-

rzania nici przez strącenie w kąpieli z soli taka wiskoza, która dojrzewała w przeciągu 7 dni przy 15,5° C.

Bardzo ważne jest pod względem technicznym to, że przy stosowaniu niniejszego sposobu osiąga się zadawalniające wyniki pomimo stosowania jako kąpieli strącającej tylko słabo zakwaszonej wody i że praca może być wykonywana z możliwie dużą szybkością zdjęcia.

Naprzykład, jeżeli wtłaczając wiskoze do kąpieli z 5%-ego kwasu siarkowego przy szybkości zdjęcia około 40 m na minutę przy praktycznie najkrótszej przestrzeni strącania około 3 cm otrzymuje się matowe, po wysuszeniu łamliwe nici, to przy stosowaniu kąpieli, zawierającej 2,5—3% kwasu siarkowego przy przestrzeni ścinania, wynoszącej 25—30 cm i prędkości zdjęcia 40 m, z tej samej masy osiąga się doskonałe nici, które już w stanie mokrym są względnie trwałe, a po wysuszeniu pozostają miękkie i giętkie. W takiej kąpieli, zawierającej mniej niż 5% H_2SO_4 , przestrzeń do ciągłej nieprzerwanej koagulacji winna wynosić conajmniej 10 cm.

Wynalazca stwierdził, że, w przeciwieństwie do istniejącego stanu, możliwy jest wyrób z nieoczyszczonej świeżej wiskozy, znajdującej się w pierwszym stadium dojrzewania, doskonałych włókien sztucznych. Prawdą jest tylko, że nie można ze świeżej wiskozy nawet przy względnie małej, prawie niemożliwej do stosowania w praktyce szybkości zdjęcia około 20 m na minutę, fabrycznie wytwarzać sztucznych nici przy stosowaniu znanych kąpieli solnych o c. wł. 18—20° Bé.

Gdy jednak przy świeżej masie wiskozy stosuje się podług niniejszego wynalazku kąpiel z soli o przynajmniej 23° albo 25° Bé i przestrzeni ścinania 40 — 60 cm, to przy szybkości 40 m na minutę, można wykonywać pracę nieprzerwanie. Otrzymane z takiej kąpieli włókna nie mają żółtawo-

białej barwy włókien wodzianu błonnika, jaki się otrzymuje przez strącanie w kwasach, ale mają typowy charakter błonnikowo-ksantogenowy, są elastyczne i przezroczyste w mokrym stanie i po traktowaniu w kwasie i t. d. i wysuszeniu posiadają silny połysk, są elastyczne i szeleszczące jak jedwab. Drzewny charakter i matowy wygląd nici wiskozowych sposób niniejszy zupełnie usuwa, gdyż przyczyną tego przynajmniej w większej części było zbyt silne trawienie masy wiskozowej, przez co nawet najłagodniejsze środki do ścinania nadwierały zbytnio włókna i czyniły je kruchemi.

Jako kąpiele ścinające przy niniejszym sposobie mogą być stosowane wszystkie dotychczas znane do tego celu oddzielnie albo łącznie, które mogą być utrzymane w roztworze przy c. wł. od 22° Bé wzwyż. Wybór odpowiedniego ośrodka ścinającego i temperatury zależy od rodzaju i kształtu wytwarzanych włókien. Do wyrobu sztucznego jedwabiu nadaje się kąpiel, składająca się z jednej części wagowej soli glauberskiej i jednej części wagowej siarczanu amonowego, zadane taką ilością wody, by roztwór wynosił przynajmniej 22° Bé. Wskazany jest dodatek około 2%—3% kwasu solnego albo siarkowego dla przeszkodzenia, zubożeniu kąpieli przez alkalia masy wiskozy. Zamiast kwasu może być stosowany związek kwaśny, np. siarczan glinowy.

Ilość kwasu w kąpieli nie powinna w żadnym razie przewyższać 10% H_2SO_4 .

Temperatura kąpieli może wynosić 35°—50° C i do kąpieli mogą być z korzyścią dodawane inne substancje, jak alkohol, sole metalowe i substancje organiczne.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Sposób wyrobu włókien i t. p. z wiskozy, tem znamienny, że świeżą wiskoze,

znajdującą się w pierwszym stadium dojrzewania, wprowadza się do kąpeli z kwasu siarkowego o koncentracji poniżej 5% tak, że do ciągłej koagulacji potrzebna jest przestrzeń ścinania co najmniej 10 cm.

2. Sposób wyrobu włókien i t. p. z wiskozy, tem znamienny, że świeżą wiskozę, znajdującą się w pierwszym stadium dojrzewania, wprowadza się do kąpeli z kwasu siarkowego, którego koncentracja wynosi mniej, niż 10%, a przestrzeń ścinania co najmniej 10 cm.

3. Sposób wyrobu włókien ze świeżej

albo mało dojrzałej wiskozy, tem znamienny, że świeżą wiskozę, znajdującą się w pierwszym stadium dojrzewania, wprowadza się do kąpeli z soli o zgęszczeniu przynajmniej 22° Bé, zawierającej mniej, niż 10% kwasu siarkowego przy zastosowaniu przestrzeni strącania przynajmniej 25 cm.

4. Sposób podług zastrz. 1—3, tem znamienny, że do kąpeli dodają się sole metalowe, alkohole, substancje organiczne oddzielnie albo razem zmieszane.

Benno Borzykowski.

Zastępca: M. Brokman,
rzecznik patentowy.